

Práce s informacemi

Právní aspekty v tvorbě učebních materiálů, GDPR, Fake News, Citace

Právní aspekty

- každá část výukového materiálu, kterou jste sami nevytvořili (např. úryvek z knih, obrázků), podléhá **autorskému zákonu** (Zákon č. 121/2000 Sb.)
- dílo nebo jeho část není možné bez souhlasu autora (licence) jakkoliv užít (§ 46)
- Výjimky:
  - volná užití (osobní potřeba) § 30
  - zákonné licence § 31

<http://zakony-online.cz/?s4&q4=all>

Citace §31

- *Do práva autorského nezasahuje ten, kdo*
- *a) **užije** v odůvodněné míře **výňatky** ze zveřejněných děl jiných autorů ve svém díle,*
- *c) **užije** dílo **při vyučování** pro ilustrační účel nebo při vědeckém výzkumu, jejichž **účelem není** dosažení přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního **prospěchu**, a nepřesáhne rozsah odpovídající sledovanému účelu;*
- *vždy je však nutno **uvést**, je-li to možné, jméno **autora**, nejde-li o dílo anonymní, nebo jméno osoby, pod jejímž jménem se dílo uvádí na veřejnost, a dále **název díla a pramen.***

Veřejné licence

- online publikace díla
- poskytovatel a nabyvatel licence nejsou v přímém kontaktu
- **Svobodné/Otevřené licence**
  - Neomezují v užívání autorského díla
- **Volné licence**
  - Bezúplatné šíření autorských děl

Příklady veřejných licencí

- **Creative Commons (CC)** – sada licencí pro šíření autorského obsahu pod volnou licenci
- **Public domain (PD)** – autorská díla bez nároku na právní ochranu

Creative commons

- Prvky určující rozsah pravomocí při nakládání s dílem
  - Právo dílo šířit (z angl. Share)
  - Právo dílo upravovat (z angl. Remix)
- Prvky určující podmínky, které je nutno při nakládání s dílem respektovat
  - Uveďte původ (z angl. Attribution)
  - Zachovejte licenci (z angl. Share Alike)
  - Neužívejte dílo komerčně (z angl. Noncommercial)
  - Nezpracovávejte (z angl. No Derivatives)

Creative commons

Označení	Práva	Povinnosti	Název
CC BY	 		Uveďte původ
CC BY-SA	 	 	Uveďte původ – Zachovejte licenci
CC BY-ND		 	Uveďte původ – Nezpracovávejte
CC BY-NC	 	 	Uveďte původ – Neužívejte komerčně
CC BY-NC-SA	 	 	Uveďte původ – Neužívejte komerčně – Zachovejte licenci
CC BY-NC-ND		 	Uveďte původ – Neužívejte komerčně – Nezpracovávejte

<https://creativecommons.org/choose/?jurisdiction=cz>

Licence PD (Public domain)

– CC0

- Autor se vzdal ochranných prvků
- Proti autorskému zákonu (Varianta CC BY)

– Public Domain Mark

- dílo, u kterého uplynula doba trvání majetkových práv

<http://www.edwardsamuels.com/copyright/beyond/articles/public.html#fn109>

Ochrana osobních údajů

- **Osobní údaj:** jakákoliv informace o fyzické osobě
- **Citlivý údaj:** sám osobě může způsobit poškození fyzické osoby ve společnosti

<https://inet.muni.cz/app/gdpr/info>

Ochrana osobních dat

Zásady:

- Bezpečné ukládání dokumentů
- Pseudoanonimizace a šifrování v elektronické komunikaci
- Foto a videodokumentace
- Povolení se zpracováním osobních údajů

Práce s informacemi ve výuce

– Integrace práce s informacemi ve výuce

<http://svetmedii.info/otevrena-ucebnice/svet-fake-news-hoaxu%CC%8A-propagandy-a-manipulaci/>

<https://manipulatori.cz/>

Volně šiřitelné databáze

- **CC Search:** <http://search.creativecommons.org>
- **Wikimedia Commons:** <http://commons.wikimedia.org/wiki>
- **OpenClipArt:** <http://openclipart.org>
- **Clker:** <http://www.clker.com>
- **PDClipart:** <http://www.pdclipart.org>
- **Pixabay:** www.pixabay.com

Volně šiřitelné databáze

- **Free foto** <http://www.freefoto.com>
- **Open foto** <http://openphoto.net>
- **Photo archive** <http://gimp-savvy.com/PHOTO-ARCHIVE/>
- **Sunipix** <http://www.sunipix.com/>
- **PDphoto** <http://pdphoto.org>

Placené databáze

- <http://www.shutterstock.com>
- <http://www.gograph.com>
- <http://www.clipartof.com>
- Jak dohledat licenci libovolného fotky/obrázku?

Volné galerie obrázků

- <http://classroomclipart.com/clipart/Clipart/Chemistry.htm>
- <http://www.free-clipart-pictures.net>
- <http://all-free-download.com>
- <http://webclipart.about.com/>
- <http://chemistry.phillipmartin.info/index.htm>
- <http://www.arthursclipart.org/>
- <http://www.freeclipartnow.com/>
- http://www.123rf.com/search_free.php (po registraci zdarma)

Hudební galerie

- <http://freemusicarchive.org/>
- <http://soundbible.com/royalty-free-sounds-1.html>
- <http://www.jamendo.com/>
- <https://soundcloud.com>
- <http://dig.ccmixer.org/>

Citace

- v didaktických pracích se většinou doporučuje **citační norma ČSN ISO 690:2011**

Citační manažery

- Zotero <https://www.zotero.org/>
- Citace.com <https://www.citace.com>
- Mendeley <https://www.mendeley.com/reference-management/mendeley-cite>

Citace Pro

- Přístup přes UČO a sekundární heslo
- Webová služba + Word plugin

<https://www.citacepro.com/>

Zotero

- Preference -> Synchronizace
- Přidat položku podle identifikátoru
- R-click -> Vytvořit bibliografii z vybraných položek
- Word -> Zotero -> Add/Edit citation

Citace

– citační styly:

– <http://www.zotero.org/styles>

– metoda číselných citací:

– <http://www.zotero.org/styles/iso690-numeric-brackets-cs> (hranaté závorky)

– <http://www.zotero.org/styles/iso690-numeric-cs>

– citování „autor, datum“:

– <https://www.zotero.org/styles/iso690-author-date-cs>